



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ  
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ  
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ  
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ  
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

**Γενική Δ/ση Κοινωνικής Ασφάλισης  
Δ/ση Δ17 – Παροχών Κύριας Σύνταξης**

**Πληροφ:** Ε. Βρέκου  
213-1516791  
Σ. Παπαϊωάννου  
213-1516747  
Α. Λυτροκάπη  
213-1516797  
**Fax:** 210 -3368166  
**Διεύθυνση:** Σταδίου 29  
**Ταχ. Κωδ.:** 101 10 Αθήνα

**Αθήνα, 12.09.2018**

**Αρ. πρ.: Φ.80000/Δ17/οικ.46340/1034**

**ΠΡΟΣ: 1. ΕΦΚΑ**  
Γενική Διεύθυνση Απονομών  
Συντάξεων  
Αγ. Κων/νου 8  
106 71 Αθήνα  
**2. ΕΦΚΑ- Δ/ση Χορήγησης**  
Συντάξεων Δημοσίου Τομέα  
Κάνιγγος 29  
101 10 Αθήνα

**ΘΕΜΑ:** Παροχή οδηγιών σχετικά με την συνταξιοδότηση ασφαλισμένων που  
εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 17 και των παρ. 1 και 2  
του άρθρου 36 του ν. 4387/2016.

**1. ΓΕΝΙΚΑ:**

**Άρθρο 17 παρ. 1 και άρθρο 36 παρ. 1**

Με τις διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 1 και 36 παρ. 1 του ν. 4387/2016 οι ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση (παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι), οι οποίοι μέχρι 31.12.2016 είχαν υποχρέωση ασφάλισης σε περισσότερους του ενός από τους ενταχθέντες στον ΕΦΚΑ φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο λόγω άσκησης περισσότερων της μιας επαγγελματικών δραστηριοτήτων, καταβάλουν **από 1.1.2017 για κάθε μια από τις δραστηριότητες τους τις προβλεπόμενες από τα άρθρα 38, 39 και 40 του ν. 4387/2016 υποχρεωτικές ασφαλιστικές εισφορές.**

Η βασική διαφοροποίηση που επέρχεται στο προϊσχύον νομοθετικό καθεστώς με τις κοινοποιούμενες διατάξεις (παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016) αφορά στην κατάργηση του άρθρου 39 του ν. 2084/1992, το οποίο προέβλεπε ότι στην περίπτωση ασφαλισμένων από 1.1.1993 και εφεξής που ασκούσαν περισσότερες της μιας επαγγελματικές δραστηριότητες, η υποχρεωτική ασφάλιση χωρούσε σε ένα μόνο φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

**Άρθρο 36 παρ. 2**

Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 36 του ν. 4387/2016, για τους ασφαλισμένους, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση (παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι), που μέχρι 31.12.2016 παρείχαν εξαρτημένη εργασία και ταυτόχρονα αυτοαπασχολούνται σε δραστηριότητες για τις οποίες υπάγονταν στην ασφάλιση ενός φορέα κύριας ασφάλισης προβλέπεται ότι **από 1.1.2017 καταβάλουν υπέρ ΕΦΚΑ α. μηνιαία ασφαλιστική εισφορά για το εισόδημα από την εξαρτημένη εργασία, σύμφωνα με το άρθρο 38 του ν. 4387/2016, και β. ασφαλιστική εισφορά για το εισόδημα από άσκηση**

ελεύθερου επαγγέλματος, σύμφωνα με το άρθρο 39 του ν. 4387/2016. Στην περίπτωση αυτή δεν έχει εφαρμογή η παρ. 3 του άρθρου 39 του ν. 4387/2016.

Οι ασφαλισμένοι οι οποίοι μέχρι 31.12.2016 ασφαλιζόνταν λόγω πολλαπλής δραστηριότητας σε περισσότερους του ενός ασφαλιστικούς φορείς σύμφωνα με τα άρθρα 17 παρ. 4 και 36 παρ. 5 του ν. 4387/2016, λαμβάνουν για τον παράλληλο χρόνο ασφάλισης τους μέχρι 31.12.2016 επιπλέον συνταξιοδοτική παροχή για κάθε έτος που έχει καταβληθεί επιπλέον εισφορά, η οποία υπολογίζεται με ετήσιο συντελεστή αναπλήρωσης 0,075% για κάθε ποσοστιαία μονάδα (1%) επιπλέον εισφοράς, ενώ ο συντάξιμος μισθός σε αυτήν την περίπτωση προκύπτει λαμβάνοντας υπόψη τη βάση υπολογισμού της επιπλέον εισφοράς, εφαρμοζομένων των σχετικών προβλέψεων του άρθρου 8 και 28 του ν. 4387/2016.

**Επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω δεν ισχύουν για τους ασφαλισμένους της παρ. 2 του άρθρου 36 ελεύθερους επαγγελματίες και μισθωτούς που ασφαλιζόνταν στον ίδιο ασφαλιστικό φορέα, γιατί μέχρι 31.12.2016 δεν κατέβαλαν διπλές εισφορές, αλλά μόνο μία εισφορά.**

Για την εφαρμογή των ανωτέρω ρυθμίσεων και κατόπιν ερωτημάτων που έχουν υποβληθεί στην Υπηρεσία σχετικά με τη συνταξιοδότηση των ανωτέρω προσώπων, διευκρινίζουμε τα εξής:

## **2. ΚΑΛΥΠΤΟΜΕΝΑ ΠΡΟΣΩΠΑ**

### **Άρθρα 17 παρ. 1 και 36 παρ. 1:**

α) Οι μέχρι 31.12.1992 ασφαλισμένοι (παλαιοί ασφαλισμένοι), που μέχρι 31.12.2016 υπάγονταν, λόγω άσκησης **περισσοτέρων της μιας επαγγελματικών δραστηριοτήτων, υποχρεωτικά στην ασφάλιση δύο** ή περισσοτέρων πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο και κατέβαλαν δύο ή περισσότερες ασφαλιστικές εισφορές, και για τους οποίους από 1.1.2017 προκύπτει υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΦΚΑ και καταβάλλουν **για κάθε** αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίοι υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης: α. είτε από 13.05.2016 μέχρι 31.12.2016 στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο β. είτε από 1.1.2017 και μετά στον ΕΦΚΑ.

β) Οι από 1.1.1993 ασφαλισμένοι (νέοι ασφαλισμένοι), που μέχρι 31.12.2016 είχαν περισσότερες της μιας επαγγελματικές δραστηριότητες και είχαν επιλέξει - πέραν της υποχρεωτικής ασφάλισης τους στον ένα φορέα - να συνεχίσουν προαιρετικά την ασφάλιση τους και στο δεύτερο φορέα καταβάλλοντας το σύνολο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.

### **Άρθρο 36 παρ. 2:**

Οι ασφαλισμένοι (παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι), που μέχρι 31.12.2016 υπάγονταν **υποχρεωτικά στην ασφάλιση ενός πρώην φορέα κύριας ασφάλισης λόγω παροχής εξαρτημένης εργασίας και αυτοαπασχόλησης**, οι οποίοι από 1.1.2017 καταβάλλουν στον ΕΦΚΑ **για κάθε** επαγγελματική δραστηριότητα τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, **και υποβάλλουν αίτηση συνταξιοδότησης από 1.1.2017 και μετά στον ΕΦΚΑ.**

## **3. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΟΝΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ (άρθ. 36 παρ. 1)**

Ο χρόνος ασφάλισης που έχει διανυθεί στην ασφάλιση των πρώην φορέων κύριας ασφάλισης ή του Δημοσίου μέχρι 31.12.2016 εξακολουθεί να θεωρείται για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος χρόνος ασφάλισης στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο.

Ο χρόνος ασφάλισης από 1.1.2017 και μετά είναι χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ.

Οι ανωτέρω χρόνοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν είτε για τη θεμελίωση ενός συνταξιοδοτικού δικαιώματος και λήψης προσαύξησης για τον μέχρι 31.12.2016 χρόνο ή για θεμελίωση δύο συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων υπό τις προϋποθέσεις συμπλήρωσης του ορίου ηλικίας και του προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης σε καθένα από αυτά.

#### **4. ΘΕΜΕΛΙΩΣΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ**

Δικαίωμα για τη λήψη σύνταξης θεμελιώνεται εφόσον ο ασφαλισμένος κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις συνταξιοδότησης **τουλάχιστον σε έναν** από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, χωρίς να ελέγχεται εάν πληρούνται ταυτόχρονα και οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του δεύτερου πρώην φορέα. Εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις θεμελίωσης και δεύτερου συνταξιοδοτικού δικαιώματος τότε ο χρόνος του δεύτερου φορέα μέχρι 31.12.2016 αξιοποιείται με τη χορήγηση της προσαύξησης της ανταποδοτικής κύριας σύνταξης.

Σημειώνεται ότι ο χρόνος ασφάλισης από 1.1.2017 και μετά είναι χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ και χρησιμοποιείται για τη λήψη και τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των συντάξιμων αποδοχών για το διάστημα αυτό.

Εάν πληροί τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και των δύο πρώην φορέων, η σύνταξη θα υπολογιστεί σύμφωνα με όσα προβλέπονται στην παρακάτω παράγραφο 5.

**Παράδειγμα 1 (άρθρο 36 παρ. 1):** Μηχανικός ασφαλισμένος στο πρώην ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ και ιδιοκτήτης ξενοδοχείου ασφαλισμένος στον πρώην ΟΑΕΕ υποβάλλει την 12.1.2018 αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ. Για να λάβει σύνταξη πρέπει να πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις είτε του πρώην ΕΤΑΑ- ΤΣΜΕΔΕ είτε του πρώην ΟΑΕΕ. Εάν πληροί τις προϋποθέσεις μόνο του ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ τότε για το χρόνο ασφάλισής του στον πρώην ΟΑΕΕ μέχρι 31.12.2016 θα χορηγηθεί προσαύξηση σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 30, ενώ ο χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ από 1.1.2017 έως 11.1.2018, κατά τον οποίο καταβάλλει ασφαλιστικές εισφορές από πολλαπλές αιτίες, θα χρησιμοποιηθεί για τον υπολογισμό της ανταποδοτικής σύνταξης λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των συντάξιμων αποδοχών για το διάστημα αυτό.

#### **5. ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ**

##### **Άρθρο 36 παρ. 1**

Η εθνική και ανταποδοτική σύνταξη υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 7, 8, 27 και 28 του ν. 4387/2016, ενώ η προσαύξηση που χορηγείται για τον χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2016 στον δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο, υπολογίζεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 17 παρ. 4 και 36 παρ. 5 του ν. 4387/2016.

Συγκεκριμένα, για τον υπολογισμό της σύνταξης εφαρμόζονται τα εξής:

α) εάν ο ασφαλισμένος **πληροί τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης σε έναν** από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο στους οποίους έχει παράλληλο ή μη χρόνο ασφάλισης, τότε λαμβάνει:

- εθνική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον φορέα ή το Δημόσιο με τις προϋποθέσεις του οποίου θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και για το χρόνο ασφάλισης από 1.1.2017 στον ΕΦΚΑ,

- ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον φορέα ή το Δημόσιο με τις προϋποθέσεις του οποίου θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα και για το χρόνο ασφάλισης από 1.1.2017 και μετά στον ΕΦΚΑ,

- προσαύξηση σύνταξης από τον πρώην φορέα ή το Δημόσιο που δεν θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα για τον παράλληλο ή μη χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2016,

β) εάν ο ασφαλισμένος **πληροί τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και στους δύο** πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο στους οποίους έχει παράλληλο ή μη χρόνο ασφάλισης, τότε μπορεί να λάβει:

- μία εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον ένα πρώην φορέα ή στο Δημόσιο μέχρι 31.12.2016 και για το χρόνο ασφάλισης από 1.1.2017 και μετά στον ΕΦΚΑ, και προσαύξηση σύνταξης για το χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2016 από τον άλλο πρώην φορέα ή το Δημόσιο, ή

- το αντίστροφο, ή

- μία εθνική σύνταξη και δύο ανταποδοτικές συντάξεις (λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016).

Στον αιτούντα τη σύνταξη **χορηγείται το συμφερότερο ποσό**, όπως αυτό προκύπτει μετά τους ανωτέρω υπολογισμούς.

**Παράδειγμα 2 - Θεμελίωση στον ένα πρώην φορέα:** Ιδιωτικός υπάλληλος και ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης, παλαιός ασφαλισμένος.

Χρόνος ασφάλισης στο πρώην ΟΑΕΕ:

- Από 1.1.1990 έως 31.12.2016 ως ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης  
Συνολικός χρόνος ασφάλισης στο ΟΑΕΕ: 27 έτη

Χρόνος ασφάλισης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ:

- Από 1.1.2005 έως 31.12.2016 ως μισθωτός σε ιδιωτική επιχείρηση  
Συνολικός χρόνος ασφάλισης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ: 12 έτη

Χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ:

- Από 1.1.2017 έως 31.12.2017 ως μισθωτός σε ιδιωτική επιχείρηση και ως ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης

Ο χρόνος ασφάλισης από 1.1.2017 είναι χρόνος ασφάλισης στον ΕΦΚΑ. Ο ασφαλισμένος με τη συμπλήρωση του 67<sup>ου</sup> έτους της ηλικίας του υποβάλει αίτημα συνταξιοδότησης το έτος 2018 για λήψη σύνταξης με τις συνταξιοδοτικές προϋποθέσεις του πρώην ΟΑΕΕ καθώς στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν έχει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Θα λάβει:

- εθνική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ και στον ΕΦΚΑ ως ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης για 28 έτη

- ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ και στον ΕΦΚΑ για 28 έτη. Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού ποσού της σύνταξης του από 1.1.2017 θα ληφθούν υπόψη το σύνολο των αποδοχών επί των οποίων κατέβαλε ασφαλιστικές εισφορές (ως μισθωτός και ως αυτοαπασχολούμενος)

- προσαύξηση σύνταξης για τον χρόνο ασφάλισης στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ για 12 έτη ήτοι μέχρι 31.12.2016.

**Παράδειγμα 3 - Θεμελίωση και σε δύο ή περισσότερους πρώην φορείς:** Ιδιωτικός υπάλληλος και ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης, παλαιός ασφαλισμένος, έχει 20 παράλληλα έτη ασφάλισης στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον ΟΑΕΕ έως 31.12.2016 και ένα έτος ασφάλισης από 1.1.2017 στον ΕΦΚΑ ως μισθωτός και ως ιδιοκτήτης εμπορικής επιχείρησης. Ο ασφαλισμένος με τη συμπλήρωση του 67<sup>ου</sup> έτους της ηλικίας υποβάλει αίτημα συνταξιοδότησης το έτος 2018 για λήψη σύνταξης.

Ο ασφαλισμένος μπορεί να λάβει:

- Μία εθνική σύνταξη και δύο ανταποδοτικές συντάξεις ή,

- μία εθνική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης που έχει διανύσει στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον ΕΦΚΑ, μία ανταποδοτική σύνταξη για το χρόνο ασφάλισης στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον ΕΦΚΑ για 21 έτη, λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των συνταξίμων αποδοχών από το 2002 έως 31.12.2016 των εισοδημάτων του ως μισθωτού επί των οποίων καταβλήθηκαν οι εισφορές καθώς και όλων των εισοδημάτων του από 01.01.2017 (ελεύθερου επαγγελματία και μισθωτού) και προσαύξηση για τον χρόνο ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ μέχρι 31.12.2016, ή
- το αντίστροφο,

Στον αιτούντα τη σύνταξη **χορηγείται το συμφερότερο ποσό**, όπως αυτό προκύπτει μετά τους ανωτέρω υπολογισμούς.

#### **Άρθρο 36 παρ. 2:**

Ο ασφαλισμένος στον ίδιο φορέα ως μισθωτός και ως αυτοαπασχολούμενος για το χρόνο ασφάλισης που έχει έως 31.12.2016 και εφόσον θεμελιώνει συνταξιοδοτικό δικαίωμα δικαιούται μία εθνική σύνταξη και μία ανταποδοτική σύνταξη.

Δεν χορηγείται προσαύξηση γιατί στον ίδιο φορέα δεν προβλεπόταν καταβολή δύο ασφαλιστικών εισφορών μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία.

Στην περίπτωση καταβολής από 1.1.2017 ασφαλιστικών εισφορών ως αυτοτελώς απασχολούμενος και ως μισθωτός στον ΕΦΚΑ, επίσης δεν χορηγείται προσαύξηση, αλλά με δεδομένο ότι ο χρόνος ασφάλισης είναι ένας χρόνος (χρόνος ΕΦΚΑ), η ανταποδοτική σύνταξη υπολογίζεται επί του συνόλου των αποδοχών (ως μισθωτού και ως αυτοαπασχολούμενου).

**Παράδειγμα 4:** Ιατρός, παλαιός ασφαλισμένος, ο οποίος έχει ιδιωτικό ιατρείο και παράλληλα εργάζεται και σε ιδιωτική κλινική. Μέχρι 31.12.2016 κατέβαλε μία ασφαλιστική εισφορά στο πρώην ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ. Από 1.1.2017 καταβάλλει υποχρεωτικά τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές και ως ανεξάρτητα απασχολούμενος και ως μισθωτός υπέρ ΕΦΚΑ.

Ο ασφαλισμένος υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης την 31.1.2018 έχοντας θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του πρώην ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ. Ο ασφαλισμένος θα λάβει μία εθνική σύνταξη, μία ανταποδοτική σύνταξη για το συνολικό χρόνο ασφάλισης στο πρώην ΕΤΑΑ-ΤΣΑΥ και στον ΕΦΚΑ.

Κατά τον υπολογισμό του ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης θα ληφθεί υπόψη το σύνολο των συνταξίμων αποδοχών από το 2002 έως 31.01.2018 επί των οποίων καταβλήθηκαν οι εισφορές (και αυτών του ανεξάρτητα απασχολούμενου και αυτών του μισθωτού).

## **6. ΕΝΑΡΞΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΔΟΤΗΣΗΣ**

1. Εφόσον τα πρόσωπα που καταλαμβάνει η παρούσα Εγκύκλιος έχουν υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης σε έναν από τους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο από 13.5.2016 και εφεξής, θεωρείται ότι έχουν υποβάλει σχετικό αίτημα συνταξιοδότησης και στον δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης. Συνεπώς, οι ασφαλισμένοι λαμβάνουν σύνταξη (εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη, προσαύξηση) για το σύνολο του χρόνου ασφάλισής τους στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρούσα Εγκύκλιο και σε περίπτωση που συνεχίζουν και μετά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης να απασχολούνται, έχουν εφαρμογή οι υφιστάμενες ρυθμίσεις περί απασχόλησης συνταξιούχων. **Ειδικά για το Δημόσιο εξακολουθεί να απαιτείται η λύση υπαλληλικής σχέσης για τη χορήγηση σύνταξης από τον ΕΦΚΑ (άρθρο 1 ν. 4554/2018). Με άλλα λόγια, παράλληλα εργαζόμενος στο Δημόσιο και σε**

**άλλη απασχόληση/εργασία που υποβάλει αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ, δικαιούται να λάβει τη σύνταξη του μόνο μετά τη λύση της υπαλληλικής του σχέσης.**

**Παράδειγμα 5:** Δημόσιος υπάλληλος εργάζεται, μετά από σχετική άδεια του Υπηρεσιακού Συμβουλίου του φορέα στον οποίο υπηρετεί, και σε ιδιωτική επιχείρηση με μειωμένο ωράριο μετά το πέρας της υπηρεσίας του, ασφαλισμένος μέχρι 31.12.2016 στο Δημόσιο και στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και από 1.1.2017 στον ΕΦΚΑ και για τις δύο ανωτέρω εργασίες. Υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ με συνταξιοδοτικές προϋποθέσεις Δημοσίου την 31.1.2018, συνεχίζει όμως την απασχόλησή του ως ιδιωτικός υπάλληλος. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξή του υπολογίζεται για το σύνολο του χρόνου ασφάλισης στο Δημόσιο και στον ΕΦΚΑ λαμβάνοντας υπόψη και τον παράλληλο χρόνο που έχει διανύσει και στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ μέχρι 31.12.2016 σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρούσα Εγκύκλιο. Για τον εν λόγω ασφαλισμένο, από 1.2.2018 έχουν εφαρμογή οι διατάξεις περί απασχόλησης συνταξιούχων.

2. Σε περίπτωση που με βάση τις διατάξεις των πρώην φορέων κύριας ασφάλισης προκύπτει διαφορετική ημερομηνία έναρξης της συνταξιοδότησης, τότε το σύνολο της σύνταξης (εθνική σύνταξη, ανταποδοτική σύνταξη, προσαύξηση) χορηγείται από την συντομότερη χρονικά ημερομηνία που προκύπτει κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων. **Ειδικά για τα πρόσωπα για τα οποία απαιτείται η λύση της υπαλληλικής σχέσης προκειμένου να συνταξιοδοτηθούν η προϋπόθεση αυτή εξακολουθεί να ισχύει.**

Δεδομένου ότι μέχρι σήμερα υπάρχουν περιπτώσεις ασφαλισμένων που μετά την υποβολή της αίτησης συνταξιοδότησης είχαν συνεχίσει την απασχόληση χωρίς να γνωρίζουν ότι έχουν εφαρμογή οι ρυθμίσεις περί απασχόλησης συνταξιούχου, για λόγους χρηστής διοίκησης, αιτήσεις συνταξιοδότησης που έχουν υποβληθεί από 13.5.2016 έως 31.12.2016 στους πρώην φορείς κύριας ασφάλισης ή το Δημόσιο (λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του Δημοσίου) και από 1.1.2017 έως τη δημοσίευση της παρούσας στον ΕΦΚΑ, αντιμετωπίζονται ως εξής:

α. ο ασφαλισμένος μπορεί να υποβάλει συμπληρωματική αίτηση συνταξιοδότησης, με αναδρομική ισχύ από την ημερομηνία υποβολής της πρώτης αίτησης συνταξιοδότησης, που αφορά στο χρόνο ασφάλισης στο δεύτερο πρώην φορέα κύριας ασφάλισης (**εκτός Δημοσίου**). Η σχετική συμπληρωματική αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί μέχρι 31.10.2018 και η συνταξιοδότηση αρχίζει από την προβλεπόμενη από τις οικείες διατάξεις ημερομηνία με βάση την πρώτη υποβληθείσα αίτηση συνταξιοδότησης.

**Σε περίπτωση που συνεχίζεται η εργασία ή η άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας μετά την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης συνταξιοδότησης, στο πλαίσιο της χρηστής διοίκησης, οι ρυθμίσεις των υφιστάμενων διατάξεων περί απασχόλησης συνταξιούχου για μείωση ή αναστολή της σύνταξης λόγω απασχόλησης δεν έχουν εφαρμογή για το χρονικό διάστημα από την ημερομηνία υποβολής της αρχικής αίτησης μέχρι την υποβολή της συμπληρωματικής αίτησης συνταξιοδότησης και πάντως μέχρι 31.10.2018.**

β. ο ασφαλισμένος, κατ' εξαίρεση, μπορεί να ανακαλέσει την αρχική αίτηση συνταξιοδότησης, υποβάλλοντας σχετική αίτηση μέχρι 31.10.2018 και ως εκ τούτου δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής ρυθμίσεων των υφιστάμενων διατάξεων περί απασχόλησης συνταξιούχου.

## **7. ΣΥΝΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ**

Χρόνος ασφάλισης που έχει αναγνωρισθεί με εξαγορά βάσει των οικείων διατάξεων σε ένα πρώην φορέα ασφάλισης ή το Δημόσιο, λαμβάνεται υπόψη, είτε

- α) για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού ποσού της σύνταξης εφόσον η αναγνώριση χώρησε στον φορέα ο χρόνος του οποίου υπολογίζεται για την ανταποδοτική σύνταξη, είτε
- β) για τον υπολογισμό της προσαύξησης, εφόσον η αναγνώριση έχει χωρήσει στον φορέα ο χρόνος του οποίου υπολογίζεται για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης.

Κατά τα λοιπά, ισχύει η περίπτωση Ε της υπ' αριθμ.Φ80000/οικ.60271/2195/23.12.2016 Εγκυκλίου του Υπουργείου με ΑΔΑ: ΨΩΤΤ465Θ1Ω-64Ω.

**Παράδειγμα 6:** Ασφαλισμένος που έχει παράλληλο χρόνο ασφάλισης στο πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και στον πρώην ΟΑΕΕ και έχει αναγνωρίσει χρόνο ασφάλισης στον πρώην ΟΑΕΕ έως 31.12.2016. Λαμβάνει σύνταξη από τον ΕΦΚΑ με τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης του πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και προσαύξηση της σύνταξής του για τον παράλληλο χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2016 στον πρώην ΟΑΕΕ. Ο αναγνωριζόμενος χρόνος ασφάλισης θα προσμετρηθεί στο ποσό της προσαύξησης.

**8.** Σε περίπτωση που οι οικείες διατάξεις για την αναγνώριση του χρόνου ασφάλισης προβλέπουν ηλικιακό όριο για την αξιοποίηση του χρόνου ασφάλισης, εφόσον ο χρόνος αυτός χρησιμοποιηθεί στην προσαύξηση, δεν εξετάζεται εάν έχει συμπληρωθεί το απαιτούμενο όριο ηλικίας.

**Παράδειγμα 7:** Διοικητικός υπάλληλος στον ΟΤΕ, ηλικίας 56 ετών, ασφαλισμένος στο πρώην ΤΑΠ-ΟΤΕ, ο οποίος διαθέτει και μια ιδιωτική επιχείρηση και ασφαρίζεται και στον πρώην ΟΑΕΕ, υποβάλλει αίτηση συνταξιοδότησης στον ΕΦΚΑ, έχοντας θεμελιώσει συνταξιοδοτικό δικαίωμα με τις προϋποθέσεις του πρώην ΤΑΠ-ΟΤΕ. Λαμβάνει προσαύξηση για τον παράλληλο χρόνο ασφάλισης μέχρι 31.12.2016 στον πρώην ΟΑΕΕ. Στο πρώην ΟΑΕΕ έχει αναγνωρίσει 2 έτη στρατιωτικής υπηρεσίας. Σύμφωνα όμως με τις διατάξεις του ν. 1358/1983, ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος εφόσον ο ασφαλισμένος έχει συμπληρώσει το 58ο έτος της ηλικίας του. Στην περίπτωση αυτή, ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας λαμβάνεται υπόψη για τον υπολογισμό της προσαύξησης παρά το γεγονός ότι ο ασφαλισμένος δεν έχει συμπληρώσει το 58<sup>ο</sup> έτος της ηλικίας του.

#### **ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:**

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείου Υφυπουργού
3. Γραφείο Γεν. Γραμματέως Κ.Α.
4. Γραφείο Γεν. Διευθύντριας Κ.Α.
5. Όλες τις Δ/σεις της Γενικής Δ/σης Κοινωνικής Ασφάλισης
6. Δ/ση Δ9 - Υποστήριξης Ανθρ. Δυναμικού & Υπηρεσιών – Τμήμα Γραμματείας και Ενημέρωσης του Πολίτη – «Ιριδα»

**Ο Υφυπουργός**

**Αναστάσιος Πετρόπουλος**